

Na regen komt 'zonneshijn'...

Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2010

Gert Ottens

Inhoud:	pag.
Inleiding	3
1. De Euro Birdwatch van 2010	4
1.1 BirdLife International	4
1.2. Jaar van de Biodiversiteit	5
1.3. Trektellen: van hobby naar hype, dankzij trektellen.nl	6
2. 'Methodiek' en opzet van de Euro Birdwatch	7
3. De voorbereidingen	8
4. Deelnemende vogelwerkgroepen	9
4.1. Radartelling Natuur- en Vogelwacht Culemborg	9
5. Achter de schermen	11
6. De trek	12
6.1. Het weer	12
6.2. Samenvatting getelde aantallen	12
6.3. De Top 10 van 2010 nader bekeken	13
6.5. Opvallende waarnemingen	17
7. De birdwatch in overig Europa	18
8. Persaandacht	19
9. Bronnen	20
Dankwoord	21
Bijlage 1: totalen per soort	22

Omslag: Telpost De Blauwe Kamer langs de Nederrijn (Foto: Dick Groenendijk).

Inleiding

Zoals gebruikelijk vond op de eerste zaterdag van oktober 2010 een birdwatch plaats, weer een Euro Birdwatch deze keer. En zoals alle voorgaande jaren was in Nederland de organisatie weer in handen van Vogelbescherming Nederland. De Europese coördinatie werd dit keer uitgevoerd door de Slowaakse BirdLife-partner SOS. Dit verslag zal de aanloop naar-, en het verloop van deze dag uit de doeken doen, waarbij de nadruk op de Nederlandse activiteiten ligt.

Was het weer in 2009 nog de grote spelbreker en zag de weersverwachting er voor deze laatste editie ook slecht uit: uiteindelijk viel het op veel plaatsen mee met de 'beloofde' regen en harde wind. Desondanks was er geen massale trek, maar het was op vele telposten zeker een onderhoudende dag. Plaatselijk zijn echter helaas wel tellingen afgeblazen of stopte men eerder met tellen.

Het aantal deelnemende vogelwerkgroepen en telposten was vergelijkbaar met vorige edities en daar kwamen dan nog eens de telposten aangesloten bij trektellen.nl bij. Mede daardoor kwamen we toch nog op best leuke aantallen uit, met een paar leuke verrassingen.

Ook de mediabelangstelling en dan met name van de regionale pers viel niet tegen. Een belangrijk doel van deze Euro Birdwatch is ieder jaar weer om het fenomeen vogeltrek onder de aandacht te brengen, dat is goed gelukt. Daarnaast is het natuurlijk vooral een leuk evenement dat de Nederlandse vogelwerkgroepen en Vogelbescherming Nederland samenbrengt door op dezelfde dag met hetzelfde bezig te zijn.

In dit verslag zijn weer een aantal leuke foto's afgedrukt die we van vogelwerkgroepen toegestuurd kregen, waarvoor hartelijk dank! Ik hoop dat dit verslag hiermee een goede weergave is van de Euro Birdwatch 2010, zoals jullie deze in het veld hebben beleefd.

Gert Ottens
Medewerker vrijwilligers en vogelwerkgroepen
Vogelbescherming Nederland

Zeist, november 2010

1 De Euro Birdwatch van 2010

Sinds 1993 organiseert BirdLife International jaarlijks een Euro- dan wel een World Birdwatch. Wanneer er tevens een World Bird Festival wordt georganiseerd (zoals in 2008), is er sprake van een World Birdwatch. Zo niet, dan vindt alleen in Europa de Euro Birdwatch plaats, zoals deze keer. In Nederland hebben we niet jaarlijks deelgenomen aan dit evenement, maar dit was de 15^e keer dat in ons land tellingen werden georganiseerd in dit kader.

Het doel van dit evenement is wereldwijd aandacht te schenken aan vogels en hun leefgebieden. Hierdoor ontstaat meer draagvlak voor beschermingsactiviteiten in de verschillende landen, doordat vogels en hun bescherming weer eens voor het voetlicht worden gebracht. Ook kan dit evenement ertoe bijdragen dat meer mensen geïnteresseerd raken in vogels, want het is natuurlijk een leuke 'happening'. In Nederland wordt dit evenement georganiseerd door Vogelbescherming Nederland. In 2010 was de Europese coördinatie van de Euro Birdwatch in handen onze Slowaakse zusterorganisatie SOS.

De Euro Birdwatch is een uitstekende gelegenheid om het belang van Nederland voor trek- en wintervogels nog eens te belichten (bijvoorbeeld in de pers).

1.1 BirdLife International

BirdLife International is een wereldwijd netwerk van nationale vogel- en natuurbeschermingsorganisaties en werd opgericht in 1994. BirdLife International richt zich op de bescherming van vogels, hun leefgebieden en daarmee op het behoud van de biodiversiteit op aarde. Zij werkt daarbij samen met lokale organisaties waarbij duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen leidraad is. BirdLife International heeft momenteel 67 nationale Partners en is wereldwijd actief in 105 landen. Deze nationale Partners vormen de kern van het BirdLife netwerk. Het gezamenlijke werk van de Partners wordt gecoördineerd door een Secretariaat in Groot-Brittannië en regionale kantoren in Europa, Amerika, het Pacifisch Gebied, Afrika, Azië en het Midden-Oosten.

Noodzaak tot samenwerken

Veel vogels zijn trekvogels. Zij verblijven maar een deel van het jaar in ons land. Het beschermen van deze vogels in Nederland is minder effectief als zij buiten ons land worden bedreigd. Bovendien wordt er steeds meer internationale en Europese wet- en regelgeving opgesteld. Hiervan kunnen vogels in Nederland profiteren. Ook heeft ieder land de verplichting het behoud van de wereldwijde biodiversiteit serieus te nemen. BirdLife International biedt hiervoor een goed platform. BirdLife's wereldwijde netwerk van Partners en via hen van vrijwilligers en lokale groepen spelen een grote rol bij een veelheid aan beschermingsactiviteiten.

Met uitsterven bedreigd

Van de bijna 10.000 vogelsoorten op aarde worden er 1.186 met uitsterven bedreigd. Daarnaast gaan er nog eens 5.000 soorten beduidend in aantal achteruit. Alarmerende cijfers die vragen om een strategische aanpak. Deze bedreigde vogelsoorten vormen mede de leidraad voor de prioriteiten in het werk van BirdLife International en haar Partners: Voor de met uitsterven bedreigde vogelsoorten, die snel hulp behoeven, vormen speciale actieplannen de basis. Voor de overige soorten, waarvoor nog tijd is voor een meer geïntegreerde aanpak, worden de belangrijkste leefgebieden. Tevens wordt geprobeerd soorten die het nu nog goed doen, niet in de gevarezone terecht te laten komen.

1.2. Jaar van de Biodiversiteit

Het thema van de Euro Birdwatch van 2 oktober 2010 was het Internationale Jaar van de Biodiversiteit.

In 2001 spraken de Europese leiders in het Zweedse Göteborg namelijk plechtig af, dat in 2010 het verlies aan biodiversiteit in hun landen tot stilstand zou zijn gekomen. In 2002 spraken de wereldleiders in het Zuid-Afrikaanse Johannesburg zich uit in woorden van gelijke strekking: de afname aan biodiversiteit op onze planeet zou in 2010 een halt zijn toegeroepen.

De Verenigde Naties hebben 2010 dan ook uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Dat hebben zij natuurlijk niet zomaar gedaan. Het gaat niet goed met de biodiversiteit op aarde. Ongeveer 40 procent van alle planten en dieren die nu op aarde leven zijn met uitsterven bedreigd! En verschillende soorten zijn nodig om de natuur in balans te houden.

De snelheid waarop soorten verdwijnen, gaat in de laatste vijf decennia ongeveer 1.000 keer sneller dan het uitsterven ooit in het hele bestaan van de aarde is gegaan. Net zoals over klimaatverandering, hebben regeringen wereldwijd ook afspraken gemaakt om de biodiversiteit te redden. Regeringen uit de hele wereld bespraken eind oktober op een VN-top in Japan wat ze nog meer kunnen doen om de biodiversiteit te behouden en duurzaam te benutten. Het verlies moet, voor zover mogelijk, vóór 2020 gestopt worden.

De EuroBirdwatch vond plaats twee weken voor deze belangrijke internationale conferentie over Biodiversiteit 2010, de '10th Conference of the Parties to the UN-Convention on Biological Diversity' (COP-CBD, in Nagoya. BirdLife International wilde de birdwatch dan ook aangrijpen als demonstratie van biodiversiteit, want tijdens de birdwatch laten tienduizenden mensen in heel Europa zien wat biodiversiteit is; door miljoenen vogels te tellen (zie ook Hoofdstuk 7)!

Iedere (aan de birdwatch) deelnemende BirdLife-partner heeft een kort filmpje gemaakt met een boodschap aan de Europese Commissaris met natuurbeleid in zijn portefeuille, om te lobbyen voor beter beleid teneinde het doorgaande verlies aan biodiversiteit in de EU tegen te gaan. Alle filmpjes van de deelnemende BirdLife-partners zijn vervolgens gebruikt om een film te maken die is gepresenteerd aan Eurocommissaris Potočnik na de EuroBirdwatch, maar vóór de COP-CBD. Ook Vogelbescherming Nederland heeft daaraan een bescheiden bijdrage geleverd.

Voor het filmpje zie hier: <http://www.birdlife.org/community/2010/10/eurobirdwatch-2010-the-wonder-of-migration/>.

Het succes van zo'n actie is doorgaans moeilijk meetbaar, maar tijdens de COP-CBD is uiteindelijk een historisch verdrag gesloten om het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen. Natuurlijk blijft het afwachten hoe de verschillende regeringen dit oppikken en het succes zal afhangen van de prioriteit die er (al dan niet) aan wordt gegeven, vooral omdat er nog steeds onenigheid is hoe vooral ontwikkelingslanden alle maatregelen die nodig zijn, moeten betalen. Echter dringende oproepen van alle betrokkenen, niet in de laatste plaats van BirdLife International, om te komen tot een krachtig, eerlijk en veelzeggend verdrag, zijn gehonoreerd.

1.3. Trektellen: van hobby naar hype, dankzij trektellen.nl

EuroBirdwatch werkte ook dit jaar samen met trektellen.nl. De website veranderde een schaarse hobby in een hype. Het resultaat: ruim 180 miljoen vogels in de database, geteld in 432.000 teluren, op 590 telposten.

Trektellen.nl begon heel eenvoudig: een internetpagina waar de tellers van telpost Breskens de resultaten konden bekijken. Het optellen van de aantallen en het invoeren van de gegevens werd handmatig gedaan. Omdat er Fransen en Engelsen meetelden, werd er daarnaast ook een Engelse pagina gemaakt. Uiteindelijk ontwikkelden 'vogelaar-ict'ers' Gerard Troost en Jethro Waanders een website waar de telgegevens ingevoerd en bekeken konden worden. De aantallen werden voortaan automatisch opgeteld en de soortnamen in het Nederlands, Engels of Frans weergegeven.

Zeevogeltellingen

Vanaf dat moment –in 2003- groeide trektellen.nl hard. Zowel individuele tellers als complete vogelwerkgroepen meldden zich aan. De website groeide van nauwelijks tien naar bijna zeshonderd telposten in 2010. Van die posten liggen er 183 in Nederland. Groot-Brittannië telt er inmiddels al 156, terwijl België met 163 posten zich ook in een hoge tellerdichtheid mag verheugen. Ook in Frankrijk, Spanje, Portugal en Duitsland, zelfs in Denemarken en de Baltische Staten zijn telposten te vinden, die hun gegevens invoeren op trektellen.nl.

Ook voor wetenschappelijk onderzoek begint de website betekenis te krijgen. SOVON is met Rijkswaterstaat in gesprek over de monitoring van bepaalde kustvogels, zoals de Dwergmeeuw en de Roodkeelduiker. In het kader van de Natura 2000-wetgeving moet Rijkswaterstaat onder andere die soorten volgen in hun aantalsontwikkeling. SOVON maakt daarom de website geschikt voor de invoer van leeftijd- en kleedgegevens van de vogels, zodat de data zo compleet mogelijk zijn. Alle zeevogeltellingen zullen worden ingevoerd, zodat Rijkswaterstaat trektellen.nl kan gebruiken als bron voor haar eigen onderzoek.

Snel en overzichtelijk

Trektellen.nl heeft het trektellen als hobby in Nederland en daarbuiten een bijzondere stimulans gegeven. Het (snel) delen van de resultaten werkt aanstekelijk en stimuleert mensen om ook te gaan tellen. Zijn er in Breskens Bijeneters gezien? Dan kunnen die in Den Haag ook weleens langskomen. Tellen dus en hopen dat je ze ook ziet. De trek van Gaaien, dit najaar, is een sprekend voorbeeld. In vijf minuten was de Gaaieninvasie bekend. Zelfs in Engeland werd er over getwitterd.

De doelstelling van trektellen.nl is na zeven jaar nog steeds hetzelfde: een functionele website bieden, waar tellers en andere vogelliefhebbers snel en overzichtelijk kunnen zien welke vogelsoorten er in welke aantallen over ons land trekken. Een handig hulpmiddel, met allerlei statistische invalshoeken (mediane doortrekdatum, aankomstdatum, aantallen per soort per post of land, etc), die een prachtig verschijnsel online zichtbaar maken.

Vogelbescherming Nederland en trektellen.nl (SOVON) werkten ook dit jaar dus weer samen in het kader van de Euro Birdwatch. Een prachtige combinatie, die de komende jaren ongetwijfeld zijn vervolg zal krijgen.

Bas van Dijk

2 'Methodiek' en opzet van de Euro Birdwatch

De methodiek was in 2010 anders dan vorig jaar (dat wil zeggen, geen tellint), maar is daarmee wel goed vergelijkbaar met de jaargangen 2004-2008: de deelnemende vogelwerkgroepen waren namelijk vrij om te tellen waar en hoelang ze wilden. De telposten lagen daardoor dus ook (weer) meer verspreid over het land, zoals gebruikelijk eigenlijk. Hiervoor kon men kiezen uit trektellingen, gebiedstellingen (telling van alle vogels *in* een bepaald gebied) of het tellen van vogels tijdens een excursie.

Uitzicht over de Westerschelde vanaf telpost Hellegat, VWG De Steltkluut (foto: Huub Bun).

Daarmee is het een laagdrempelig evenement, waar feitelijk iedere vogelwerkgroep of telgroep, of andere belangstellenden, aan mee kunnen doen. En dat is meteen ook één van de doelen van de Euro Birdwatch: een evenement organiseren waaraan vele vogel,- en/of natuurliefhebbers kunnen meedoen.

Doordat de verschillende deelnemers vaak op verschillende manieren hebben geteld zijn de 'analyses' in dit verslag niet wetenschappelijk verantwoord, maar toch geeft het een beeld van het fenomeen 'vogeltrek' in Nederland. In Hoofdstuk 6 worden enkele resultaten van de birdwatch gepresenteerd.

3 De voorbereidingen

In mei kregen alle vogelwerkgroepen van Nederland een eerste aankondigingbrief (en/of mail) voor de Euro Birdwatch 2010, met een eerste aankondiging, in juni gevolgd door een brief of e-mailbericht met daarin meer informatie en het aanmeldingsformulier. Vanaf dat moment stroomden de aanmeldingen binnen, en werd vier keer een e-mailnieuwsbrief uitgebracht onder de aangemelde werkgroepen waarin iedereen op de hoogte werd gebracht van de voorbereidingen.

Na regen komt 'zonneshijn': Dilkensweerd langs de Maas bij Ohé en Laak (foto: John Roemen).

Vanaf de laatste week van september was op de website van Vogelbescherming Nederland een overzicht te vinden van de deelnemende vogelwerkgroepen, en hun activiteiten, gerangschikt per provincie. Tijdens de dag zelf verscheen op eerder genoemde site ieder half uur een update van de getelde aantallen en de leukste waarnemingen.

4 Deelnemende vogelwerkgroepen

De meeste vogelwerkgroepen doen al sinds jaar en dag mee, maar ook mogen we ieder jaar 'nieuwkomers' verwelkomen. Blijkbaar trok ook het idee van het tellint de afgelopen keer meerdere vogelwerkgroepen aan.

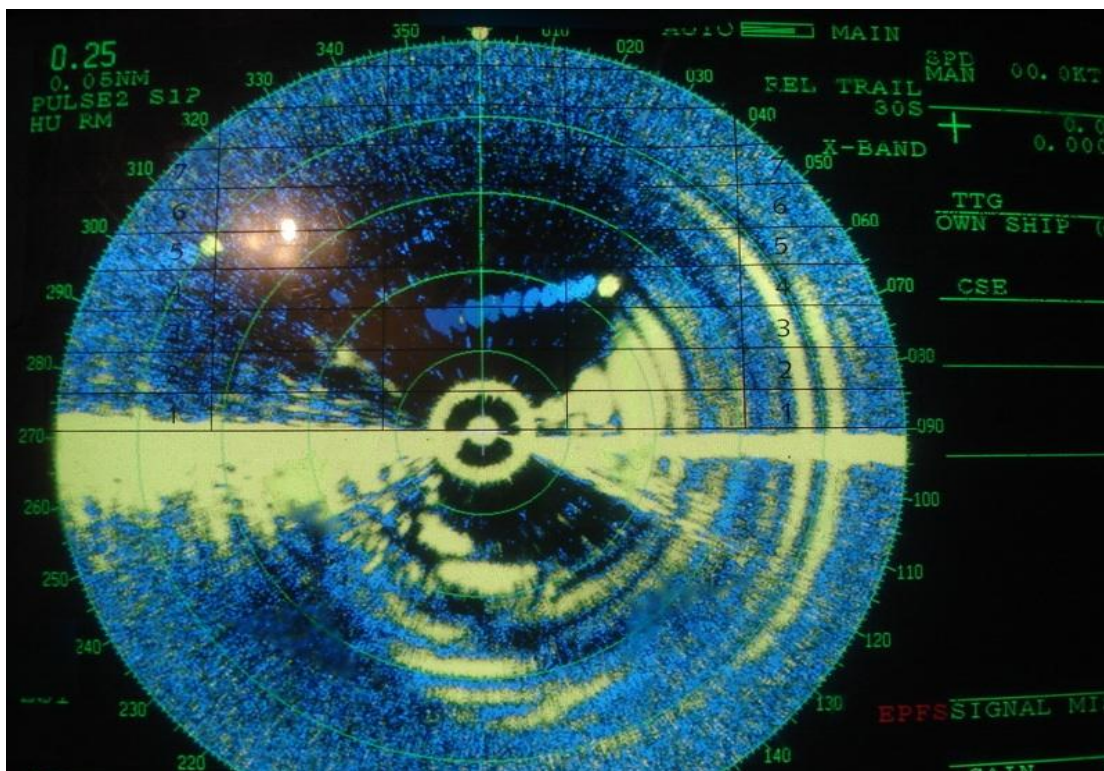
In totaal hebben dit jaar 105 vogelwerkgroepen meegedaan, een aantal vergelijkbaar met de laatste jaren. Deze vogelwerkgroepen organiseerden samen 150 tellingen, inclusief bijna 40 telposten die hun aantallen normaliter alleen doorgeven aan trektellen.nl. Voor een complete lijst van de werkgroepen en telgroepen, zie het Dankwoord op pagina 21.

4.1. Radartelling Natuur- en Vogelwacht Culemborg

De Natuur- en Vogelwacht Culemborg (NVWC) organiseerde ter gelegenheid van Euro Birdwatch 2010 van 5.45 tot 19.45 uur een openbare vogeltrektelling. Het werd een extra bijzondere telling, omdat de tellers er ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van de NVWC een ware marathon van maakten. Bovendien werd tijdens de eerste donkere uren van de telling een radar ingezet.

Normaal gesproken telt de NVWC gedurende de maanden augustus tot en met november iedere zaterdagochtend van een half uur voor, tot 2 uur na, zonsopkomst op de telpost in de Redichemse Waard (langs de Lek). Deze keer werd het echter een 'rode-ogentelling': van 2 uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang, oftewel van 5.45 uur tot 19.45 uur. 14 uur trektellen dus! Tot een uur of 7.30 is het nog donker, maar voor die tijd werd geprobeerd de trek in kaart te brengen met een radar beschikbaar gesteld door Bureau Waardenburg.

Binnen de wereld van beroepsmatig vogels kijken, bestaat de term 'radarornithologie' al een tijdje. Bureau Waardenburg maakt voor onderzoek gebruik van een mobiele radar. Dit is niets meer dan een reguliere scheepsradar, maar dan zodanig afgesteld dat deze vogels kan oppikken. Een radar wordt vaak ingezet wanneer men visueel niet meer in staat is vogels op te pikken. Dit kan 's nachts zijn of gewoon wanneer vogels te hoog vliegen voor het menselijk oog.

Een stijgende vogel in de avond, net rechtsboven het midden van het beeld (foto via Louis van Oort).

Zichtbare trek van vogels is van veel factoren afhankelijk. Eén van die factoren is de wind. Allereerst is hierbij de richting van belang. Te denken valt aan broedvogels uit Scandinavië die met een oostenwind richting de Nederlandse kust worden geblazen. Ook belangrijk is de windkracht. Bij tegenwind van meer dan 2 Beaufort vliegen vogels vaak laag en zijn ze met het blote oog op te pikken. Met meewind of windstille vliegen vogels hoog en is er weinig zichtbare trek.

Bij dit soort situaties levert de inzet van een radar een schat aan informatie op. Tot op een hoogte van twee kilometer is een vogel op te pikken.

Ook erg informatief om te zien is dat wanneer het ochtendgloren begint vogels steeds lager gaan vliegen (de zogenaamde 'dawn descent'). Op een radarscherm is dit goed te zien. Via een zogenaamde 'grabber' zijn ook filmpjes te maken van deze radarbeelden. Dus ook aan degenen die wat later op de telpost aankwamen, waren de nachtelijke radarbeelden te tonen.

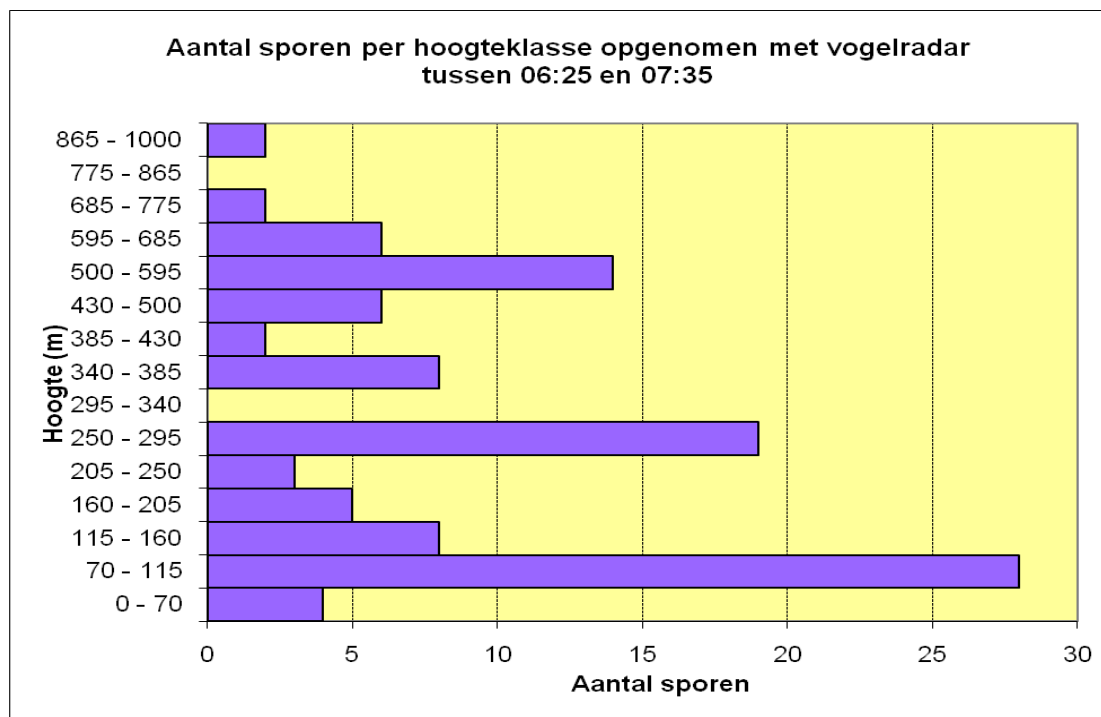

Fig. 1. Aantallen 'sporen' waargenomen door de radar 'van' NVWC op 2 oktober 2010 (06.25-07.35u.) .

Eigenlijk zijn de vogels die wij 's ochtends vroeg over de trektelpost zien vliegen slechts een staartje van wat er de voorgaande nacht gevlogen heeft. Hoeveel vogels er die nacht daadwerkelijk over zijn gekomen, ging men proberen uit te vinden met behulp van de radar. Op een goede nacht kun je met een radar tussen de 10.000 en de 15.000 vogels registreren.

Lang heeft men de nacht voorafgaand aan de birdwatch echter niet kunnen tellen met de radar, door de vroege regen konden ze namelijk pas later beginnen. Maar het is geboekstaafd in de bijgaande grafiek (fig.1). Daarbij moet men bedenken dat een spoor één of meer vogels kan zijn. Leuk om te zien dat, waarschijnlijk door de tegenwind, de vogels vooral in de lagere luchtlagen vlogen, 25% vloog zelfs tussen 70 en 115 m. Wat verder opvalt zijn de duidelijk gescheiden concentraties sporen in resp. 70-160 m., 205-295 m. en 430-685 m. hoogte. Verschillende soort(groep)en vliegen onder bepaalde omstandigheden op hun eigen 'voorkeurshoogte', waardoor dit beeld ontstaat. Mogelijk dat het de grotere vogels zijn die met tegenwind nog op grotere hoogte kunnen vliegen, terwijl de kleinere (zang)vogels dan op lagere hoogten beter uit de voeten kunnen. Al met al een interessante exercitie, deze radartelling!

5 Achter de schermen

Zo goed als alle deelnemende vogelwerkgroepen werden gedurende de dag gebeld vanuit het kantoor van Vogelbescherming Nederland in Zeist. In een enkel geval lukte dat niet, of was van tevoren afgesproken dat we de aantallen per mail (of via trektellen.nl) zouden krijgen.

Tijdens de belrondes werden natuurlijk de aantallen getelde vogels en soorten genoteerd, maar ook zaken als bijzondere waarnemingen en leuke anekdotes. Van ongeveer 11 tot 17 uur stonden de telefoons hier roodgloeiend, want er werden door zeven collega's en vrijwilligers (zie ook het Dankwoord op pag. 21) heel veel telefoongesprekken gevoerd.

VWG IVN- Dronten en VWG Oriolus samen op telpost de Biezenburcht (foto: Wilma Hoogenhuizen).

Alle doorgebelde en –gemailde aantallen werden meteen ingevoerd in een database. De belangrijkste aantallen werden bovendien op de website geplaatst. Deze database vormt dan weer de primaire bron van informatie voor dit verslag, evenals de verslagen van voorgaande jaren, de tijdschriften en verslagen van werkgroepen en telposten, en de al vaak genoemde (en uitstekende!) website trektellen.nl.

Zoals gezegd, verzamelde onze zusterorganisatie in Slowakije de gegevens van de overige deelnemende landen in Europa. Hiervan werd op 5 oktober een verslag voor de internationale pers gemaakt. Ook de vaderlandse pers werd nog op de dag van de birdwatch zelf benaderd met de eerste resultaten (zie Hoofdstuk 8).

6 De trek

Dit hoofdstuk beslaat het 'ornithologische' deel van dit verslag van de Euro Birdwatch van 2 oktober 2010, opgetekend aan de hand van de getelde aantallen. Want hoewel het een evenement is waarbij het meedoen belangrijker is dan het resultaat, is het in feite een soort mega-simultaantelling. Daardoor geven de getelde aantallen en vastgestelde soorten een goed beeld van een gemiddelde vogeltrekdag in het najaar, in Nederland.

In het belangrijkste herkomstgebied voor de vogels die Nederland aandoen tijdens de najaarstrek, Scandinavië (bijvoorbeeld te Falsterbo, Zuid-Zweden), kwam de trek de week voorafgaand aan de birdwatch nog niet echt op gang. Veel trekvogels, zoals lijsters, vinkachtigen en piepers leken de trek zuidwaarts vanuit Zweden nog even uit te stellen. Ook waren al eerder grote aantallen (van met name) lijsters in Nederland aangekomen.

6.1 Het weer

De birdwatch en de getelde aantallen staan of vallen natuurlijk met de weersomstandigheden, tijdens (maar ook voorafgaand aan) de dag, waar vrijwel alle trekvogels van afhankelijk zijn. En het weer was deze keer redelijk te noemen, ondanks de weersverwachtingen die het tegendeel aangaven. Motregen trok naar het noordoosten over het land. Het bleef plaatselijk bewolkt met plaatselijk nog regen, maar in grote delen van het land kwamen opklaringen voor met redelijk tot goed weer. In de middag trok vanuit het zuiden opnieuw een gebied met bewolking en lichte regen over ons land, die kwam echter te laat om de tellingen alsnog in het water te doen vallen. De middagtemperatuur lag rond de 17 graden. De wind waaide uit richtingen tussen zuidwest en zuidoost en was overwegend matig, kracht 3 of 4, in het noordelijk kustgebied eerst matig tot vrij krachtig, 4 tot 5 (Bron: KNMI).

	Totaal	Aantal soorten	Aantal telposten	Gem. aantal vogels per telpost
2010	311.731	191	150	2.078
2009	161.535	184	120	1.346
2008	663.550	215	183	3.626
2007	474.581	208	150	3.164
2006	334.505	193	150	2.230
2005	355.836	201	125	2.847
2004	521.072	209	110	4.437
2003	189.955	166	70	2.714
2001	152.592	143	65	2.348
1999	91.249	132	70	1.304
1996	624.723	202	139	4.494
1989	504.359	212	183	2.756

Tabel 1. Samenvattende aantallen van de afgelopen Birdwatch-evenementen (voor zover bekend).

6.2 Samenvatting getelde aantallen

In totaal werden in Nederland 311.731 vogels vastgesteld, verspreid over 191 soorten. Dit was beduidend meer dan de editie van 2009, maar het record van de birdwatch van 2008 kwam dus duidelijk niet in 'gevaar'. Voor een vergelijking met de resultaten van eerdere birdwatch-evenementen, zie tabel 1.

De birdwatches van de laatste jaren (d.w.z. vanaf 2004, maar m.u.v. 2009) zijn qua telwijze goed te vergelijken (samen met die van 1996, zie ook Ottens 2005).

In al deze jaargangen werden namelijk zowel trekkende als ook wel pleisterende vogels geteld. Door de opzet van een tellint lag de nadruk in 2009, 1999 en 1989 (en ook in 1996, 2001 en 2003) meer op trekvogels, en daardoor zijn deze edities niet goed vergelijkbaar met de overige jaargangen.

In het vorige verslag werd nog de hoop uitgesproken, dat we in 2010 weleens de 9 miljoen getelde vogels (totaal over vijftien jaargangen gedurende 1989-2010) zouden kunnen passeren. Dat bleek ijdele hoop, maar met de aantallen van dit jaar komt het huidige totaal op 8.751.277. Dus normaal gesproken 'moeten' we in 2011 die 9.000.000 kunnen halen (en dan in 2013 of 2014 de 10 miljoen?!).

6.3 De Top Tien van 2010 nader bekeken

Figuur 2 geeft een lijst weer van de tien meest getelde soorten in 2010. Zoals eigenlijk altijd (behalve dan in 2008) staat de Spreeuw bovenaan, al wijkt dit lijstje in belangrijke mate af van de voorgaande jaren, maar daarover verderop meer.

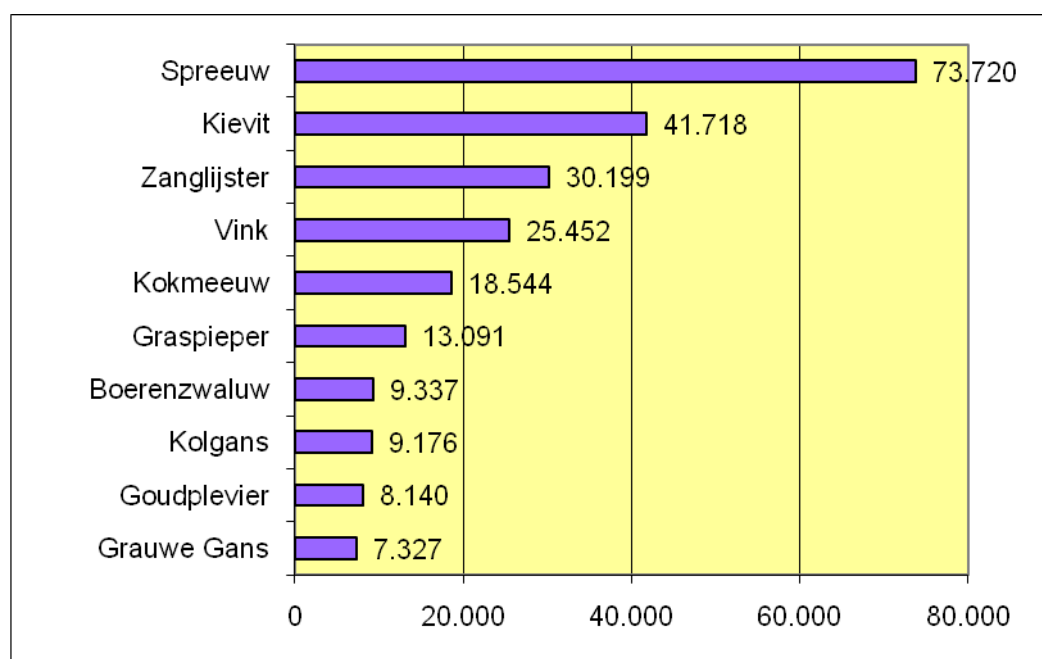

Fig. 2. Top Tien van de meest getelde soorten tijdens de Euro Birdwatch 2010.

Hieronder volgt een soortsgewijze uitwerking van de Nederlandse Top Tien, met tussen haakjes de notering tijdens de voorgaande birdwatch (2009):

1 Spreeuw (2009: zelfde positie)

Natuurlijk prijkt deze soort weer bovenaan de 'ranglijst'. Maar nog steeds niet in de aantallen die we van de Spreeuw gewend waren gedurende 2004-2008, al werden er twee keer zoveel vogels geteld als in 2009. Het record staat overigens al vanaf de eerste birdwatch (1989) op 269.633, en in geen enkele jaargang daarna kwamen we daar ook maar zelfs in de buurt (behalve misschien de 220.428 Spreeuwen van 2007).

Zoals gebruikelijk werden de meeste Spreeuwen in een brede kuststrook geteld, met enkele uitschieters in het binnenland. Eén van de twee telposten van de Natuur- en Vogelwerkgroep De Alblasserwaard (Kinderdijk) noteerde het grootste aantal (8.581), gevolgd door Stichting Natuur- en Vogelwacht (telpost Dordtse Biesbosch) met 7.028 vogels en VWG Schouwen-Duiveland telde er langs Westenschouwen 4.185.

2 Kievit (6)

Alleen op trektellen.nl worden voor 2 oktober 2010 12.455 Kieviten opgevoerd. Het verschil met het birdwatch-totaal zit hem er waarschijnlijk in dat sommige vogelwerkgroepen ook pleisterende vogels tellen. Een voorbeeld daarvan zijn de 6.781 vogels die de Fugelwacht Trynwalden noteerde tijdens een telling van Trynwalden en omgeving. Mede daaraan heeft deze soort dus zijn huidige klassering te danken, want doorgaans worden in Nederland begin oktober nog geen grote aantallen trekkende Kieviten vastgesteld. Die komen namelijk pas bij vorst op gang. De grootste aantallen trekkende Kieviten werden door Vogelwacht Limburg en IVN-Roermond geteld door de 3.670 Kieviten die telden op zeven telposten langs de Maas (met mogelijk dubbeltellingen, zie ook Kokmeeuw), gevolgd door VWG De Haselaer die Aan de Majoor 2.563 vogels telde en de Natuur- en Vogelwerkgroep De Alblasserwaard, telpost Kinderdijk, met 1.466.

3 Zanglijster (26)

Dit moet toch wel de meest verrassende nieuwkomer zijn in de Top Tien. Het is zeker de hoogste binnenkomer! Niet verrassend in de zin dat we het niet hadden zien aankomen (er in waren in de week voorafgaand aan de birdwatch namelijk al tienduizenden Zanglijsters ons land binnengestroomd), maar vooral door de plaatsing en de bijbehorende aantallen. Nooit eerder zijn tijdens een birdwatch namelijk zoveel Zanglijsters geteld. Het record stond op 11.876 (2004), waarmee de soort destijds net niet de Top Tien haalde, maar daar gaan we nu dus ruim overheen met deze eerste topnotering. Overigens werden op maandag 4 oktober 46.998 doortrekkende Zanglijsters doorgegeven via trektellen.nl, het voorlopig hoogtepunt van een ongekennde influx van deze soort in het najaar van 2010.

4 Vink (7)

Aantallen als in 2008 (maar liefst 241.979 werden er toen geteld, het absolute record!) zal deze soort waarschijnlijk niet gauw meer halen tijdens een birdwatch, maar met het huidige totaal is de soort wel weer redelijk terug op z'n oude niveau. Evenals bij de Boerenwaluw (zie aldaar) komt het ook bij deze soort wel vaker voor dat enorme aantallen worden afgewisseld met zeer lage (zoals vorig jaar).

In 2010 werden vooral in de zuid(weste)lijke helft van het land de meeste Vinken geteld, mogelijk een functie van het toch vrij slechte weer in het noord(oost)en. Dit effect werd overigens bij de meeste (zang)vogels vastgesteld.

Het grootste aantal op één telpost staat op naam van de Brabantse Biesbosch (St. Natuur- en Vogelwacht) waar 3.163 Vinken werden genoteerd. Het collectief van Vogelwacht Limburg & IVN-Roermond leverde 1.704 vogels op, terwijl in Oost-Brabant verschillende werkgroepen tijdens een eigen tellint 1.633 Vinken telden.

5 Kokmeeuw (2)

Geen recordaantallen Kokmeeuwen deze keer, want in vijf van de laatste zes jaargangen birdwatch werden meer vogels geteld dan dit jaar. Het record (44.516 in 1989) is zelfs nog nooit in gevaar geweest met een gemiddeld aantal (t/m 2009) van 18.886 vogels per birdwatch. Daar zitten we sinds 2004 steeds ruim boven (m.u.v. 2005), en het zijn de magere jaren 1999, 2001 en 2003 die het gemiddelde drukken. Traditioneel staan of vallen de aantallen van deze soort met de inspanningen van de Vogelwacht Limburg en/of IVN-Roermond langs de Limburgse Maas. Laatstgenoemde werkgroep telde 6.446 Kokmeeuwen langs de Dilkensweerd, terwijl de Vogelwacht Limburg daar (met zeven telposten, waarvan twee niet langs de Maas) nog 4.565 vogels aan toevoegde. Dubbeltellingen zijn hierbij niet uitgesloten en liggen zelfs enigszins voor de hand. Een eind stroomafwaarts langs diezelfde Maas deed ook de IVN- VWG Oss e.o. een flinke duit in het zakje door 2.500 Kokmeeuwen te noteren bij telpost Macharen.

6 Graspieper (5)

Al vaker werd in de verslagen van de birdwatch opgemerkt dat als er meer dan gemiddelde aantallen Graspiepers worden geteld, er dan ook veel Vinken worden waargenomen. Beide soorten deden het in 2010 vrij goed, dus wellicht zit er een kern van waarheid in deze aanname. En als we de piekjaren van beide soorten vergelijken dan wordt dit beeld nog eens bevestigd. Een verklaring daarvoor te vinden is lastiger, maar waarschijnlijk komen de meeste Vinken en Graspiepers die Nederland aandoen uit het zelfde oorsprongsgebied. Het record staat op naam van de jaargang 2004, toen maar liefst 53.980 exemplaren aan het papier werden toevertrouwd waarmee de soort destijds de 3^e positie scoorde.

Twee telposten steken er in 2010 met kop-en-schouders bovenuit, wat de aantallen betreft. Dat zijn Saeftinghe (VWG De Steltkluut), met 2.724 en Westenschouwen (VWG Schouwen-Duiveland) met 1.346 vogels. Ook bij deze soort geldt dat met name in het zuidwesten des lands de meeste vogels zijn waargenomen.

7 Boerenwaluw (20)

Ook dit is een verrassende nieuwkomer in de lijst van meest waargenomen soorten, en ook bij deze soort werden nooit meer exemplaren geteld dan tijdens deze editie. Het record stond op 6.403 (2004), terwijl gemiddeld per birdwatch (1989, 1999, 2001, 2003-2009) zo'n 3.038 Boerenwaluwen werden geteld. Beide aantallen werden in 2010 dus ruimschoots overschreden. Een verklaring daarvoor is moeilijk te geven, en uit figuur 3 blijkt dat het voorkomen van deze soort tijdens de birdwatch sowieso een grillig patroon kent. En al zijn de resultaten van de verschillende jaargangen onderling moeilijk te vergelijken, want de birdwatch is maar een momentopname (weliswaar van hetzelfde moment) en er wordt niet door iedereen op een standaardmanier geteld, het lijkt alsof de soort na de magere jaren 2007-2009 weer terug is (en hoe!).

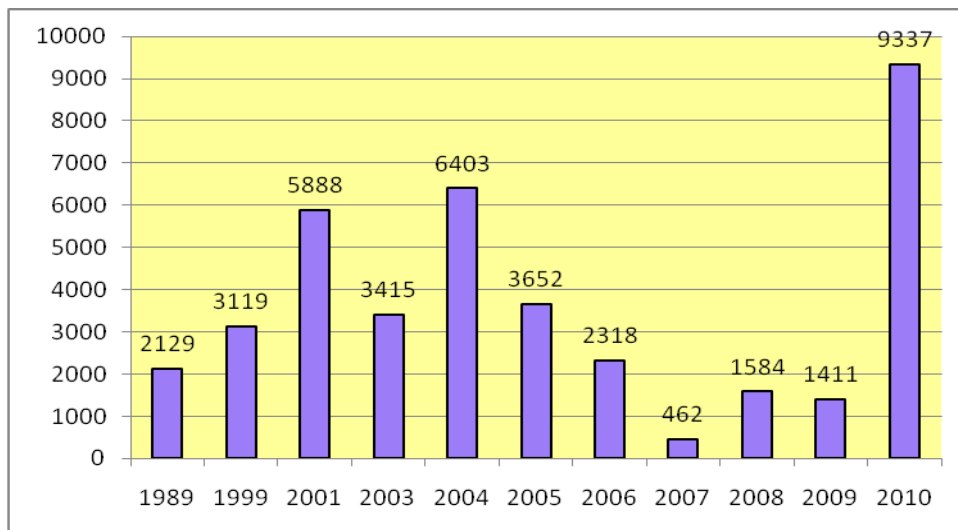

Fig. 3. Aantallen Boerenwaluwen tijdens de birdwatches van 1989, 1999, 2001, 2003-2010.

De doorgaans relatieve zeldzaamheid tijdens de birdwatch is waarschijnlijk een functie van het feit dat het gros van de Boerenwaluwen begin oktober ons land al heeft verlaten en dat de doortrek vanuit noordelijker (en oostelijker?) streken dan ook al over z'n hoogtepunt heen is.

8 Kolgans (124)

Het verschil met de voorgaande editie van de birdwatch is bij geen enkele soort zo groot als bij de Kolgans. In 2009 werden er namelijk maar negen exemplaren geteld. En dat was nog niet eens een laagterecord, want dat staat op naam van de birdwatch van 2003 toen zegge en schrijve vijf Kolganzen aan het papier werden toevertrouwd (!) Deze soort wordt overigens maar zelden in de hogere regionen van de 'ranglijst' aangetroffen, gewoonweg omdat de birdwatch vaak te vroeg is om al grote aantallen binnenkomende vogels te noteren. Alleen in 2007 werden meer Kolganzen geteld (9.288) waarmee de soort toen op de 7^e positie eindigde. Wanneer we het gemiddeld aantal Kolganzen per jaargang (1989, 1999, 2001, 2003-2009, maar excl. 2007 en 2010) berekenen dan zien we het 'normale' aantal tijdens een birdwatch zo rond de 182 vogels ligt. Dat betekent dat er begin oktober meer dan gemiddelde aantallen Kolganzen ons land zijn binnengekomen, een beeld dat wordt bevestigd op trektellen.nl.

9 Goudplevier (22)

Ook deze soort scoort tijdens de birdwatch nooit in grote aantallen, al werd in 2005 nog de 6^e positie behaald met 7.550 getelde vogels. Opvallend is verder dat tot 2004 nooit meer dan 342 Goudplevieren zijn geteld tijdens een birdwatch. Met uitzondering van 2006 (892) en vorig jaar (1.158) worden sindsdien gemiddeld zo'n 5900 vogels geteld. Waarschijnlijk moet de oorzaak hiervan worden gezocht in het feit dat sinds 2004 niet alleen maar trekvogels worden geteld, maar ook pleisterende vogels.

Het in 2010 genoteerde aantal is echter een record en dat wordt dus 'in stijl gevierd' met de tweede Top Tien-notering. Aan trektellen.nl werden die dag maar 358 Goudplevieren toevertrouwd, dus is het overgrote deel afkomstig van andere telposten, of tellingen. Dan gaat het bijvoorbeeld om de telpost Zomerdijk Drontermeer waar de Natuurbeschermings-wacht Noord-Veluwe maar liefst 2.597 vogels noteerde, gevolgd door IVN Vogel- en Natuurbescherming Etten-Leur die op een telpost op de Philipsdam 1.630 vogels wist te tellen.

10 Grauwe Gans (3)

Deze gans ontbrak deze Eeuw alleen 2001 en 2003 in de Top Tien. Toch zijn er dit jaar relatief weinig Grauwe Ganzen geteld. Gemiddeld werden per gedurende 2004-08 namelijk zo'n 14.959 Grauwe Ganzen genoteerd. Het record staat overigens op de 18.910 van 6 oktober 2007 waarmee de soort toen de 3^e positie bereikte.

Grootschalige verplaatsingen vinden bij deze soort (afgezien van de ruibewegingen van onze eigen broedvogels in de nazomer), door binnenkomst van Oost- en Noord-Europese vogels in Nederland en wegtrek naar overwinteringsgebieden in o.a. Spanje, doorgaans ook pas later in het najaar plaats. Zo werden op 7 november 2010 30.660 trekkende vogels gemeld aan trektellen.nl, de eerste keer dit najaar dat daar gewag werd gemaakt van grote aantallen Grauwe Ganzen. Bij het birdwatch-totaal zit dan ook een (onbekend) deel plaatselijke, 'rondhangende' vogels.

Vogelwerkgroep Oriolus kwam op telpost tot 986 Grauwe Ganzen langs De Biezenburcht bij het Harderbroek (Flevoland), het hoogste aantal op een telpost. Geen andere telgroep of vogelwerkgroep kwam daar ook maar enigszins bij in de buurt.

6.5 Opvallende waarnemingen

De weersomstandigheden waren niet ideaal voor **roofvogeltrek**, maar toch werden leuke aantallen geteld, zeker in tegenstelling tot bijvoorbeeld 2009 (Ottens 2010). Zo werden 421 Buizerds vastgesteld en werden recordaantallen Sperwers geteld (448). Het record van die laatste soort stond op 411, in 2001. Ook de Bruine Kiekendieven deden het beter dan ooit, het bestaande record uit jaargang '04 werd met 14 vogels aangescherpt tot 89 dit jaar. Ook de 19 Blauwe Kiekendieven, 82 Haviken en (toch nog) 18 Boomvalken mogen in dat opzicht niet onvermeld blijven.

De schaarsere roofvogels vlogen in 2010 erg goed, met o.a. negen Visarenden, zeven Wespendien, twee Ruigpootbuizerds en drie Zeearenden (ook een record, nooit werd meer dan één vogel gezien). Al zijn de aantallen Slechtvalken (31) en Smellekens (27) nog niet meteen een opleving ten opzichte van de jaren voor 2009. De 19 Rode Wouwen tenslotte, betekenen weer een absoluut record (dat op acht stond, in 2003)!

Door de vrij krachtige wind aan de kust werden daar de nodige (maar door de vooral zuidelijke stroming geen schokkende aantallen) **Zeevogels** waargenomen, zoals vier Middelste Jagers, 63 Grote Jagers, 18 Kleine Jagers, 73 Jan-van-Genten, 83 Zwarte Zee-eenden, één IJsdruiker, maar geen (pijl)stormvogels. Wat aantallen betreft zijn de 209 Dwergmeeuwen heel leuk te noemen. Deze soort wordt meestal in beduidend lagere aantallen geteld, al staat het record op 404 (2008).

Natuurlijk werden ook in 2010 weer een aantal **zeldzaamheden** en **schaarse soorten** waargenomen. Hoogtepunten waren een Roodmus (VWG De Kulert, omgeving Brouwershaven) en een Taigaboomkruiper (NVWC), want deze beide soorten waren nieuw voor de birdwatch. Dat laatste geldt ook voor Middelste Bonte Specht en Mandarijneend (beide met dank aan VWG Vaals). Verder zijn o.a. 79 IJsgorzen, 74 Kleine Rietganzen, 18 Belflijsters, zeven Purperreigers, acht Klapeksters, zes Pontische, - en zes Geelpootmeeuwen, vier Europese Kanaries, nog vier Gierzwaluwen, vier Bokjes, twee Buidelmezen, een Bladkoning, een late Koekoek en een Cetti's Zanger (pas de tweede in birdwatch-historie), toch wel heel leuk te noemen!

Met 14 vogels werden beduidend minder Kleine Zilverreigers geteld dan voorgaande jaren (met als record nog steeds de 106 vogels van 2004), maar de 323 Grote Zilverreigers die werden genoteerd betekenden daarentegen een nieuw record, een jaar na het vorige record van 2009 (226 ex.). En dat terwijl tot 2007 nooit meer dan 146 'Grote Zillies' zijn geteld tijdens een birdwatch.

Natuurlijk werden ook weer **exoten** waargenomen, weliswaar minder soorten en vogels dan we gewend zijn. Mogelijk komt dit doordat niet iedere teller deze vogels nog/meer serieus neemt? Zoals gebruikelijk zat de meeste biomassa in het waterwild-segment, met 601 Nijlganzen, 560 Canadese Ganzen, tien Muskuseenden, acht Zwarte Zwanen, twee Indische Ganzen en de eerder genoemde Mandarijneend. Het aandeel papegaai-achtigen was met acht Halsbandparkieten (een fractie van de Nederlandse populatie) te verwaarlozen.

7 De birdwatch in Europees perspectief

Door de 31 deelnemende BirdLife-partners (in evenzoveel landen) werden in totaal (op drie na) 3.125.000 vogels geteld! Dit enorme aantal werd door zo'n 60.000 vrijwilligers opgetekend, verspreid over 1.115 tellingen/activiteiten. Zoals wel vaker het geval, waren het ook nu weer onze Zweedse 'collega's' die het grootste aantal (trek)vogels noteerden met deze keer maar liefst 675.919 vogels!

Het land met de meeste tellingen of andere activiteiten was (weer) Spanje met 161, en onze Spaanse zusterorganisatie SEO had daarbij ook de beschikking over de meeste deelnemers (31.000!).

De **Europese Top Drie** van meeste getelde soorten luidt als volgt:

1. Spreeuw
2. Wilde Eend
3. Meerkoet

Helaas hebben we geen Europese totalen van deze soorten (of aantallen per land), maar ook in Wit-Rusland, Kroatië, Tsjechië, Duitsland, Hongarije, Polen en Oekraïne was de Spreeuw de meest getelde soort. De Wilde Eend scoorde in Italië en Slowakije de toppositie, maar was in vijf andere landen vertegenwoordigd in de Top Drie. Meerkoeten waren in Bulgarije, Turkije en Servië het meest algemeen, terwijl deze soort in Kroatië, Italië en Roemenië in de Top Drie prijkte.

De influx aan Zanglijsters was overigens niet uniek voor Nederland. Ook in België werden bovengemiddelde aantallen geteld waarmee deze soort daar de tweede positie bereikte (met Vink en Graspieper als resp. de 1^e en 3^e).

Bijzonderheden die werden genoteerd zijn o.a. een Woestijntapuit en de tweede Witvleugelleeuwerik ooit voor Zweden, een Gestreepte Strandloper en een Rosse Franjepoot in Finland, een Sakervalk in Duitsland, ook een Gestreepte Strandloper in Hongarije en Blauwstaarten in zowel Zweden als Litouwen! Ook de 34 Flamingo's die in Montenegro werden waargenomen zijn bijzonder, het betrof namelijk de grootste groep aldaar in de afgelopen 115 jaar!

Bijzonder **grote aantallen** waren tenslotte o.a. nog de 101.681 Brandganzen die in Finland aan het papier zijn toevertrouwd, terwijl men daar ook 37.690 IJseenden mocht noteren (waarvan ruim 20.000 op één telpost!). En wat te denken van de 310.986 Houtduiven die in Zwitserland zijn geteld?! Deze soort stond daar (zat zal niemand verbazen) met stip bovenaan in de lijst.

8 Persaandacht

De birdwatch doet het altijd goed bij de pers. Onze persvoorlichters werden ook deze keer vaak gebeld door regionale radio- en televisieomroepen die vroegen om lokale contactpersonen. Zoals in eerdere jaren het geval was hebben de deelnemende vogelwerkgroepen een conceptpersbericht gekregen dat ze naar eigen bevinden konden aanpassen en rondsturen. Hiervoor bestond veel belangstelling.

Ondanks dat we dit jaar geen bijzondere activiteiten rondom de birdwatch hadden georganiseerd (zoals in 2009 het tellint) heeft de het evenement goed gescoord. We zijn goed zichtbaar geweest, een knappe vogel die ons gemist heeft. Bovendien hebben we teletekst 'gehaald' (een teken dat je bij 'het' nieuws van dat moment hoort), het bericht was daar zondagochtend en -middag te lezen.

Daarnaast zijn er interviews geweest op: Radio M Utrecht, TV Utrecht, RTV Flevoland, RTV Drenthe en Radio Oost. Ook op internet was er volop aandacht op diverse weblogs en sites, waaronder NU.nl, RTL.nl en NOS.nl.

De radartelling van de natuur- en Vogelwacht Culemborg (zie 4.1.) werd ook goed opgepikt door de pers. Onder andere Algemeen Dagblad/ Utrechts Nieuwsblad, Nieuwsblad Geldermalsen, Culemborgse Courant, Omroep Gelderland en zelfs Radio 538 waren geïnteresseerd in deze speciale telling. Andere kranten die (met dank aan het ANP) met birdwatch-nieuws kwamen waren o.a. het Friesch Dagblad en Parool.

Voor de regionale en plaatselijke kranten pakten groots uit met de Euro Birdwatch 2010. Verscheidene van deze kranten hadden het persbericht van ons of de betreffende vogelwerkgroep overgenomen en afgedrukt. Op verschillende telposten kwamen journalisten uit de regio een kijkje nemen. Daarmee is dit evenement een uitstekende manier om aandacht te vragen voor vogelbescherming (met een kleine 'v') in het algemeen en vogeltrek in het bijzonder. Ook is het een goede gelegenheid voor een vogelwerkgroep om zich (weer) eens op de kaart te plaatsen en publiciteit te genereren voor hun eigen activiteiten.

9 Bronnen

Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland. Avifauna van Nederland 2. Haarlem/Utrecht.

Buurma, L. S. & Kluiters, J. 1991. 183 x 12 uur Vogeltrek in Nederland: een verslag en een poging tot evaluatie van de Nationale Vogeltrekdag op zondag 8 oktober 1989. Rapport, Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Huigen, P. & Lensink, R. 2000. Vogeltrek in Weer en wind: World Birdwatch 1999. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

LWVT & SOVON. 2002. Vogeltrek over Nederland. Haarlem.

Ottens, G. 2004. Tellen van Schier tot Cadzand. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2004.

Ottens, G. 2006. Alle vogels verzamelen! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2005. Zeist.

Ottens, G. 2007. Vogelaars kijken met de wereld mee. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 7 oktober 2006. Zeist.

Ottens, G. 2008. Mistige morgen, schone dag. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 6 oktober 2007. Zeist.

Ottens, G. 2009. Vinken door het dak! Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 4 oktober 2008. Zeist.

Ottens, G. 2010. Trekvogels door het lint. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2009. Zeist.

Dankwoord

Allereerst wil ik hierbij natuurlijk de honderden enthousiaste tellers (verenigd in onderstaande vogelwerkgroepen) bedanken die op zaterdag 2 oktober 2010 mee hebben geholpen om van deze Euro BirdWatch (weer) een succes te maken:

Natuurwerkgroep de Reest, Telgroep Bargerveen, Telgroep Balloerveld, Vogelwacht Uffelte, VWG Oriolus, VWG IVN- Dronten, Deception Tours, Fûgelwacht Trynwâlden, Natuurvereniging Gorredijk e.o., Telgroep Laaxum, Vogelwacht Akkerwoude, Apeldoorns VogelNet, Natuur- en Vogelwacht Culemborg, Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe, VWG Arnhem e.o., VWG Borculo-Ruurlo, VWG De IJsselstreek, VWG Eibergen, VWG IVN- Ede, VWG IVN- Lunteren/Barneveld, VWG IVN- West Betuwe, VWG KNNV- Apeldoorn e.o., VWG Rijk van Nijmegen, VWG Oost-Veluwe, VWG Zutphen e.o., Avifauna Groningen & SBB, Telgroep Paterswoldse Meer, VWG De Hop, VWG IVN- Haren/Groningen, Vogelwacht Limburg, VWG De Fuut, VWG De Haeselaar, VWG IVN- Helden, VWG IVN- Roermond, VWG Sittard, VWG 't Hökske, VWG Vaals, VWG de Wouw, Altenatuur, ANV Hei, Heg en Hoogeind, Haagse Vogelbescherming, Natuurwerkgroep Liempde, Vogelgroep IVN- Oirschot, Vogelwacht 'de Maasheggen', VWG De Kempen, VWG De Klamper, VWG Grave, VWG IVN- Bakel/Milheeze/de Rips, VWG IVN- Nuenen, VWG IVN- Oisterwijk, VWG IVN- Oss, VWG IVN- Valkenswaard, VWG KNNV- Eindhoven, VWG Nederweert, VWG De Peel, VWG De Kulert, VWG Uden, Westbrabantse VWG, Telgroep Westzanerpolder, VWG Alkmaar e.o., VWG Amsterdam, VWG het Gooi e.o., VWG IVN- Waterland, VWG Midden-Kennemerland, VWG Ouderkerk a/d Amstel, Natuur- en VWG de Grutto, Telgroep Aamsveen, VWG Bathmen, VWG Engbertsdijkerven, VWG KNNV- Zwolle, VWG Losser, VWG Midden Overijssel, VWG Ootmarsum, Telgroep de Horde, Vogelwacht Utrecht, Vogelwacht Utrecht afd. Utrecht, Vogelwacht Utrecht afd. Amersfoort, Vogelwacht Utrecht afd. N'gein/IJ'stein, VWG IVN- Ede, VWG IVN- De Ronde Venen, VWG KNNV- Stichts-Hollands Polderland, VWG KNNV- Zeist/Heuvelrug, VWG Vereniging Natuur en Milieu, IVN Vogel- en Natuurbescherming Etten-Leur e.o., Natuur- en Vogelwacht Albasserwaard, Natuur en Vogelwacht de Vijfheerenlanden, St. Natuur- en Vogelwacht Dordrecht, Telgroep de Bloedberg, Vogel- Vleermuis- en Vlinderwerkgroep Noordrand, VWG Goeree-Overflakkee, VWG Hoekse Waards Landschap, VWG Meijendel, VWG Noord, Hoekse Waards Landschap, VWG Noordwijk, VWG Ridderkerk/Barendrecht, VWG Rotta, VWG Schouwen-Duiveland, VWG Voorne, VWG Zwijndrechtse Waard, Natuurbeschermingsver. 't Duumpje, VWG De Kulert, VWG de Steltkluut en de VWG Tholen.

Ook de hulp van Louis van Oort, Gerard Troost (trektellen.nl), Bas van Dijk (Bureau Stern), en natuurlijk de telposten aangesloten bij deze site, was onontbeerlijk. Daarnaast waren verschillende fotografen onmisbaar bij het opleuken van dit verslag.

Bij Vogelbescherming Nederland tenslotte gaat het om de volgende collega's (en vrijwilligers) die hebben geholpen om de organisatie weer vlekkeloos te laten verlopen: Marieke Dijksman, José van Doorn, Pien Eekhout, Marjo van der Lelie, Pauline van Mechelen, Hans Peeters, Sandra van Vuuren en Monique Wisman.

Bijlage 1: Totalen per soort Euro BirdWatch 2 oktober 2010

Aalscholver	1.451	Goudvink	44
Appelvink	110	Graspieper	13.091
		Grauwe Gans	7.327
Baardmannetje	18	Groene Specht	35
Barmsijs	24	Groenling	1.038
Beflijster	18	Groenpootruiter	38
Bergeend	559	Grote Bonte Specht	171
Bladkoning	1	Grote Gele Kwikstaart	94
Blauwe Kiekendief	19	Grote Jager	63
Blauwe Reiger	320	Grote Lijster	544
Boerenwaluw	9.337	Grote Mantelmeeuw	345
Bok	4	Grote Pieper	9
Bontbekplevier	25	Grote Stern	67
Bonte Strandloper	276	Grote Zaagbek	2
Boomklever	39	Grote Zilverreiger	323
Boomkruiper	14	Grutto	11
Boomleeuwerik	111		
Boompieper	48	Halsbandparkiet	8
Boomvalk	18	Havik	82
Bosruiter	1	Heggemus	216
Bosuil	1	Holenduif	1.086
Brandgans	607	Houtduif	5.010
Brilduiker	93	Huismus	297
		Huiswaluw	84
Canadese Gans	560		
Cetti's Zanger	1	IJsduiker	1
		IJsgors	79
Dodaars	27	IJsvogel	11
Drieteenstrandloper	2	Indische Gans	2
Dwergmeeuw	209		
Dwergstern	2	Jan van Gent	73
eenden (ongedet.)	91	Kauw	1.842
Eider	3	Keep	528
Ekster	200	Kemphaan	15
Europese Kanarie	4	Kievit	41.718
		Klapekster	8
Fazant	25	Kleine Bonte Specht	3
Fitis	12	Kleine Jager	18
Fuut	162	Kleine Mantelmeeuw	1.027
		Kleine Rietgans	74
Gaai	2.834	Kleine Zilverreiger	14
ganzen (ongedet.)	222	Kleine Zwaan	26
Geelgors	223	Kluut	77
Geelpootmeeuw	6	Kneu	2.451
Gekraagde Roodstaart	5	Knobbelzwaan	308
Gele Kwikstaart	105	Koekoek	1
Geoorde Fuut	56	Kokmeeuw	18.544
Gierzwaluw	4	Kolgans	9.176
Glanskop	14	Koolmees	984
Goudhaan	13	Koperwiek	926
Goudplevier	8.140	Krakeend	675
		Kramsvogel	113

Krombekstrandloper	3	Staartmees	230
Kruisbek	317	Steenloper	7
Kuifeend	3.543	Steenuil	2
Kuifmees	3	Stormmeeuw	3.313
Lepelaar	39	Tafeleend	139
Matkop	7	Taigaboomkruiper	1
Meerkoet	1.064	Taigarietgans	1
Merel	561	Tapuit	27
Middelste Bonte Specht	1	Tjiftjaf	202
Middelste Jager	4	Toendrarietgans	55
Middelste Zaagbek	49	Torenavk	155
Muskuseend	10	Tureluur	36
		Turkse Tortel	279
Nijlgans	601	Veldleeuwerik	4.519
Noordse Stern	3	Vink	25.452
Oeverloper	10	Visarend	9
Oeverpieper	27	Visdief	32
Oeverzwaluw	8	Vuurgoudhaan	19
Ooievaar	32	Waterhoen	24
Paapje	12	Waterpieper	9
Patrijs	1	Waterral	2
Pijlstaart	622	Watersnip	2.189
Pimpelmees	2.785	Wespendief	7
Pontische Meeuw	6	Wilde Eend	2.346
Purperreiger	7	Wilde zwaan	6
Putter	1.192	Winterkoning	51
Raaf	19	Wintertaling	2.018
Regenwulp	30	Witgatje	25
Rietgors	722	Witte Kwikstaart	1.941
Ringmus	723	Wulp	547
Rode wouw	19	Zanglijster	30.199
Roek	853	Zeearend	3
Roerdomp	1	Zeekoet	1
Roodborst	89	Zilvermeeuw	1.003
Roodborsttapuit	57	Zilverplevier	56
Roodkeelduiker	18	Zwarte Kraai	1.680
Roodmus	1	Zwarte Mees	509
Rosse Grutto	15	Zwarte Roodstaart	15
Rotgans	176	Zwarte Ruiters	9
Ruigpootbuizerd	2	Zwarte Specht	4
Scholekster	578	Zwarte Stern	43
Sijs	4.874	Zwarte Zee-eend	83
Slechtvalk	31	Zwarte Zwaan	8
Slobeend	403	Zwartkop	5
Smelleken	27		
Smient	5.457		
Sperwer	448		
Spreeuw	73.720		